

Pa Koriniti Vinaori

Na Podapodalaina na Leta

¹ Ara Paula, pana nyorogua tana Tamaza qa maka tinoni tagarunuqu ti Jisu Karisito, beto ko i Timote na taida.

Na leta ani za lao tadigamu na ekelesia tana Tamaza pa Koriniti beto ko tadiria dorudi na tinoni tana Karisito qari suvere doru kota pa pikata ia pa Akaia.

² Na variroqu varialona mi kole somana tadigamu beto vei tugu na bule tana Tamaza na Tamada beto na Bangara i Jisu Karisito.

I Paula za Paranga Leanani na Manoto pana Totozo Tapata

³ Aria ko ta vatarazaea gita za na Tamaza, na Tamana na nada Bangara i Jisu Karisito. Aza za na Tamada za kopu valeadigita beto na Tamaza za vadigita doruna na manoto.

⁴ Aza za vamanotogita pa dorudi na nada tapata, ko za vei za gita ba tana boka vamanotoria ria qari gozoro tapata. Ko tonai tana varoitia za na manoto gita makada za tori vamanotodigita tu na Tamaza, nari za tana boka vamanotoria ria.

⁵ Ura maka moqaza podeke vei tugu qari pugele tarigita ria na vitigi ura taze vazozotoa na Karisito, nari za pana nada kole maka tavitia na Karisito za na manoto lavata tana Tamaza ba za pugele tarigita tugu.

⁶ Vei babi gozoro vitigi za gami za na ginuana za vei ko gamu mu tavamanoto beto mu vazozoto

ko mu taalo gamu. Vei babi tavamanoto za gami, nari gamu ba gamu tavamanoto tugu za gamu beto gamu turu vangajuria ria tugu na vitigi gami gozororia gami.

⁷ Na mami rangemiu gamu za oqoro rijo; ura gami gami gilagilai za maka moqaza podeke vei gamu somana gozororia gamu ria na vitigi gami gozororia, nari za pala muna somana izongia tugu vei gamu za na manoto gami izongia.

⁸ Ura gami gamike nyoroguani ko bu mumadi, gamu ka viza tavitimami, ria na tapata gami gozororia gami pa pikata guguzu pa Esia. Na pogozi mamatadi qari vadigami za qari lavata jola beto qari bogata jola ko gami gami tori munyalani tu za na roverovena mami toa lalaomami.

⁹ Goto gami rove veini gami tori tavapogozoni tu gami za na levelevena na uke. Ba na ginuana za vei ani za vei ko mamike totoravuzu muledigami makamami gami, goto mami totoravuzia na Tamaza tu aza za boka vatoa muleria ria qari tori uke tu.

¹⁰ Ko pana tapata varivukedi, aza za vasaregami beto ko aza tugu mina vasaregami. Ko pana tana gami vakolea gami za na mami totoravuzu ko pala aza mina vasare sogagami mutu,

¹¹ vei muna makarai varavara tokadigami gami. Ko mari taoe ria na zoku varavara ria ko na Tamaza mina manadigami, nari za ria na zoku za mari paranga leanadigami gami.

I Paula za Sogai na Nana Nguti Lao pa Koriniti

¹² Gami gami vaqatani za na monanamami makamami za gilagila valeania za gami pana mami uana pa kasia guguzu ani za gami toani na

bulo tuvizina beto na bulo liosona qari lame vei tana Tamaza. Ko pana mami baere lao tadigamu ba gami toa vei tugu aza. Ba nake pana gigigalai tana tinoni goto pana variroqu varialona tu tana Tamaza za gami boka roiti vei ari gami.

¹³ Ura kepore na ginugua golomodi ria na zakazava gami kuti lao vadigamu goto aza tugu na veveina gamu boka tiroa ko gamu vakaberia gamu. Ara qa rovea za pala muna vakabere valeania

¹⁴ veini aza gamu tori vagilagilaimiu tu na kobudi. Ko gamu muna boka vaqatadigami gami maka moqaza podeke vei gami ba mami vaqatadigamu za gamu pana rane mina lame nada Bangara i Jisu.

¹⁵ Ura qa gilagila valeaniaqua ara za na miu qeraqera vei aza ko za vei za ara qa nyoroguani tu ko ba lame momoe tu tadigamu, ko gamu bu tamana kori totozo qa gua.

¹⁶ Qa nyorogua lao ovikigamu za gamu tonai mana rerege jola lao zae vei pa Masidonia, beto tonai mana mule lagere za mana jola vei tugu tadigamu ko mana boka tekua kaki varitokai pana tadigamu pana qua rererege lao pa Jiudia za gua za na qua nyorogua momoe.

¹⁷ Ae vei qa vei na tinoni za rabeke ara totonai qa nyorogua roiti vei aza? Ae vei qa roitidi na qua nguti vei maka tinoni pa kasia guguzu ani ko qa vanaqiti makarai pojaria na <<E, e beto na dai>>?

¹⁸ Na Tamaza zake boka teteria nana paranga, ko gami na mami ngutinguti lao tadigamu ba zake varisomanai <<E beto na Dai>>.

¹⁹ Ura na Tuna na Tamaza, i Jisu Karisito, aza na

veveina gami taraeni tadigamu gami Silovanozi i Timote beto ara tugu, za nake varisomanai <<E>> beto na <<Dai>>. Ba pana tana za doru totozo za na <<E>> gu.

²⁰ Ura dorudi na taringutinguti tana Tamaza za qari galegale <<E>> pana tana. Ko zara za vei za pana ti Jisu Karisito na <<Agua>> za tapoja ko na valavatana na Tamaza.

²¹ Ko na Tamaza tu makana za vamauru tavitidigami gamu gami pana nada kole maka tavitia na Karisito beto ko aza tu makana za uduku garunugami.

²² Aza za tori vakoledigita tu na vinagilagila ko na nana aza za gita beto za vadigita na nana Ongongu pa buloda ko na kolena na Ongongu aza za na vinazozotona za gita za na nana aza.

²³ Ara qa kukua na Tamaza ko mi vasekeziu vei bake uleni ara za na zozotona. Ura aza za gilagilai na buloqu! Na ginuana qake mule lao sogu pa Koriniti za ura qake nyorogua vatakulangagamu mule za gamu.

²⁴ Nake vei ko gami gami kutakuta uanani na zakazava muna vazozotoria za, ura gamu gamu turu vamauru pana miu rangerange. Goto gami gami makarai roiti tavitigamu ko na vaqeragamu gamu.

2

¹ Ura ara qa mijatia pa roququ za ara manake lame sogu ovikigamu ura keta ma vatakulangagamu mule qa gua.

² Ura vei ba vatakulangagamu ara za gamu, nari za kepore mutugu za aza mina vaqeraziu. Ura ria tugu bari vaqeraziu ara za qa vatakulangaria.

³ Ko zara za vei za qa kuti vadigamu ara za maka leta aza, ko tonai mana lame kamugamu nari marike vatakulangaziu ria tugu na tinoni bari vageraziu. Ura ara qa vagilagila valeania za tonai mana qera ara, za gamu ba muna qeraqera tugu vei.

⁴ Na leta aza za qa kutia ara pana roquroqu vitigina na bulo takulangana beto taviti kolo mataqu. Ba nake vei ko ma vadigamu gamu na takulanga qa gua za, ba vei ko mu gilagilai za na qua roquroqu lao tadigamu qa gua.

Na Tepa ko mari Taleozoni za na Tinoni za Sela

⁵ Ego, bi vei maka tinoni za bi vatakulanga za maka goto tinoni, za nake ara gu za vatakulangaziu goto gamu doru tugu vei. (Ba qa paranga vei ari ara ko nake vei ko qa korapa vavajolai za.)

⁶ Ko na vinakilasa gamu vani gamu doru na tinoni za varivatakulanga ani za pada gu koviria.

⁷ Ko koviria mu taleozoni beto mu vamanotia za na tinoni aza ko mike takulanga vikevikereni aza.

⁸ Ko ara qa tepa vitivitigigamu ko mu vado-goroni za gamu gamu roquroqua aza.

⁹ Ko zara gu za vei za qa kutia ara za na leta aza ko ma podekegamu beto ma gilagila valeania za vei muna boka vataberia dorudi na qua vavanau qa gua.

¹⁰ Ego aza na tinoni gamu taleozoni gamu, za ara ba qa taleozoni tugu. Ko aza qa tori taleozoni tu (vei bi kolenana zozoto za na sela lavatana za pada bi taleozoni aza) za pana laemiu gamu qa taleozoni ara pa moena na Karisito aza.

¹¹ Qa roiti vei ari ara ko take vani na lolomo ko mi tutidigita nana roquroqu i Setani. Ura

gita taqe gilagila valeanarianada ria na nana roiti nyonyoravadi aza.

Na Takulanga ti Paula pa Toroasi

¹² Totonai qa lao kamu pa Toroasi ko ma taraeni na nongorona na Karisito qa gua, nari za na Bangara za revanga vaniziu na lolomo leana za ketakoi,

¹³ ba na qua roquroqu zake boka manoto ura palu mana gozoria ketakoi za na taiqu i Taetusi qa gua ba totonai qa lao kamu za qake batia tu. Ko qa loloiria gu ria beto qa jola lamequa pa Masidonia.

Na Toa Varene pana Tutina na Karisito

¹⁴ Ba gita ta paranga leana lao tana Tamaza! Ura pana nada somana kole maka tavitia na Karisito za gami doru totozo na Tamaza za toka veidigami ria na pinauzu pa liguna za vakilasaria aza ria nana kana. Na Tamaza za varoitigami za gami ko za vareregia doru kota vei maka zakazava omanga leana za na gigalaina na Karisito.

¹⁵ Ura gami za gami vei na zakazava omomanga leana za varivanani na Karisito lao tana Tamaza, ko za rerege pa varikorapaidi ria qari tori taalo tu beto pa varikorapaidi ria qari korapa muma.

¹⁶ Ko tadiria qari muma, za aza za maka omanga nyabo za boka varivuke; ba pana tadiria qari taalo, za aza za maka omanga za valamea na toa. Ko i ze i za padai za na roiti vei ari?

¹⁷ Ura gami za gamike vei zokudi ria kaki qari varerege veini maka zakazava vavaina goborona za na nongoro tana Tamaza. Goto na Tamaza tu za garunugami ko gami paranga pa moena

na Tamaza pana uana leana vei na nabulu tana Karisito.

3

Ria na Nabulu pana Vinaego Koregana

¹ Ae vei koviria gami paranga vei gami podalai vavaporeveveidi muledigami mule makamami za gami? Zozoto ria kaki za poreveveina za mari pogozoria tu ria na leta koko vei tadigamu, ba bari lao tadigamu ko bari ule vakabekabereni za na veveidi makadi. Goto gamu gamu tori gilagila valeania tu za gami mamike kilu izongia maka leta vevei aza.

² Gamu tugu makamiau za na mami leta gami za pojai na veveimami gami, ko za takuti pa buloda gita ko qari gilagilai beto qari tiroa ria doru tinoni.

³ Na kabere na gu za gamu za maka leta na Karisito makana za kutia beto ko na vuana na roiti nabulu tadigami. Ko na leta aza za kutia na Karisito nake pana zakaza kutikutina goto pana Ongonguna na Tamaza toana, beto ko nake pana patu revarevatadi ba pana bulo tinoni tu.

⁴ Zara gami paranga vei gami ura gami toravuzia gami na Tamaza pana mami kole so-mana tana Karisito.

⁵ Ba nake vei ko makamami gami boka ko gami paranga vei gami bokamami roitini na roiti ani za. Goto na bokaboka gami izongia gami za koko vei tana Tamaza tu.

⁶ Ko na Tamaza tugu za vadigami na bokaboka za gami ko gami nabulu pana vinaego koregana, ko na vinaego aza za zake takuti vakole pana leta vevei na Vavanau ti Mosese goto pana Ongongu

tu. Ura na leta takutina za varivuke, goto na Ongongu za varivatoa.

⁷ Ego na Vavanau za takuti pana patu revarevatadi beto ko na malakapina na Tamaza za kilak-ilanga tonai za tavalagere za na Vavanau aza. Ko ria na tinoni Izireli qarike boka dogoro vatogazia za na izumatana i Mosese ura za kilanga jola. Ko vei na roiti ninabulu za valamea na uke tonai za tavaroitia za lame tavitia tu na malakapi,

⁸ nari za ae mina koi vei kilangana za na malakapi mina lame tavitia za na roiti ninabulu tana Ongongu?

⁹ Ura na roiti gu za kolea na varituti ba za votua na malakapi, ko ae mina koi vei kilangana na malakapina za na roiti ninabulu za vatuviziria ria na tinoni?

¹⁰ Ko aza na Vavanau za kolea na malakapi perangaina za koviria za kepore na malakapina, ura na malakapina na nongoro leana za kilanga jolani aza.

¹¹ Ko na zakazava gu zake kole vazovai ba za lame tavitia tugu na malakapi, ko ae mina koi vei kilangana na malakapina za na zakazava za kole jola?

¹² Ego gami korapa adono geleni gami za na toa kilangana aza, ko za vei za gami vareneni gami za na vavakatonu na nongoro leana.

¹³ Gami za gamike paranga varove za vei i Mosese za ude vapaea na izumatana ko ria na tinoni Izireli qarike boka dogoro vatogazia za na kabere totonai za iolo keninana.

¹⁴ Ba ria tugu na tinoni Izireli makadi za na roqudi ba za pate. Ko za kamua tugu pa rane

pa ngenari za korapa tugu oqoro tavaiole za na udude vapaeni izumata aza totonai qari tiro votuni na vinaego leluna. Ura tonai za kole maka gu pana tana Karisito na tinoni beto za boka tavaiole za na ude izumata.

¹⁵ Ko za kamua tugu pa totozo koviria za tonai qari tiroa na Vavanau ti Mosese, za maka toba za kole vapaeria na bulodi.

¹⁶ Ba totonai za gabala lao tana Bangara za na tinoni, nari za tavaiole za na udude vapaeni izumata aza.

¹⁷ Ego ko na Bangara aza za na Ongongu, ko ketakoi za suvere za na Ongonguna na Bangara za na toa taruvatana za kole.

¹⁸ Ko gita doru za tori tateku pale tu za na ude vapaeni izumata ko taqe boka dogoro vatogazia na malakapina na Bangara. Ko taqe tasoga lao pana kirena na Bangara podalai maka kabere tana ko taqe keza zaeia na nana kabere lavata. Ura ani za na nana roiti na Bangara aza na Ongongu.

4

Nake Munyalana za na Taraeni na Nongoro Leana

¹ Ko zara za vei za gami gamike munyala ura na Tamaza tu za roquroqu tokadigami ko za vadigami za na roiti ninabulu ani.

² Goto gami gami daimamidi ria na uana vari-vakea golomodi, ko gamike toani na uana seke-sekena beto gamike sogu vapirua za na paranga tana Tamaza. Goto gami poja lodakia gu gami za na zozoto, ko na monanadi ria na tinoni mari rangegami pa moena na Tamaza gami gua.

³ Ba vei bi pae za na nongoro leana tadigami, za pana tadiria qari muma gu za pae aza.

⁴ Ria na tinoni ria za qarike vazozoto ura na tamaza ikerena pana kasia guguzu ani zake vabatabatai na roqudi, ko qarike batia za na kabere na nongoro leana na veveina na malakapina na Karisito, aza na kirena na Tamaza.

⁵ Ura gami nake veveimami makamami za gami taraeni, goto na veveina i Jisu Karisito tu aza na Bangara. Goto gami makamami za na nabulu gu tadigamu pana mami somana kole maka tana Karisito.

⁶ Ura aza tugu na Tamaza za paranga, <<Na kabere za mi kabere votu lame vei tu pana rodomo!>> za gua, za aza tugu za na Tamaza za tolanga pa bulomami, ko za vadigami na kabere na gigalaina na malakapina na Tamaza pa moena na Karisito.

⁷ Ba gami za gami vei na raro za taroiti pana nyelaka ko za kolea na izizongo poreveveina ani, ko za tadogoro za na neqi lavatana za koko vei tu tana Tamaza goto nake tadigami.

⁸ Gami tavatapata pa doru zona gami, ba gamike tanono vagore zozoto; gami rura tugu, ba gamike varivasevi zozoto;

⁹ gami takomiti, ba gamike taloi pale; gami tavalotu tugu, ba gamike tavaaboro puta zozoto.

¹⁰ Doru totozo gami pogozi pa tinimami gami za na uke ti Jisu, ko na toa ti Jisu za mi bola votu pa tinimami.

¹¹ Pana mami toa gami doru totozo za gami kole tata lao vei gu pa uke pa laena i Jisu, ko na toa ti Jisu mi bola votu pana tinimami aza za boka

manyaonana.

¹² Ko na uke za korapa roiti pana tadigami, ba tadigamu na toa za korapa roiti.

¹³ Ari za gua vei za maka kutikuti, <<Qa vazozoto ko za vei za qa paranga!>> za gua. Ko pana maka moqaza uana vei aza za gami ba gami vazozoto ko vei za gami paranga.

¹⁴ Ura gami gilagilaimami za na Tamaza, aza za vaturu mulea pana toa na Bangara i Jisu za aza tugu za mina vaturu mulegami gami pana mami kole maka tavitia i Jisu beto mina makarai varikamu tavitidigami gamu pana moena aza.

¹⁵ Ura dorudi ari za na tokamiu gamu, ko totonai na variroqu tana Tamaza mi kamu nari za mari pugele nyonyoani ria za na paranga leana za valavatia na Tamaza.

Na Toa pana Rangerange

¹⁶ Ko zara za vei za gami gamike boka tavamun- yala. Zozoto na tinimami pa peguruna za korapa lelu gore, ba na ongongumami za tavakorega doru rane.

¹⁷ Na tapata pekipekidi beto na aputaidi tage gozororia ari za qari korapa vanaqitidigami za na kabere kole jolana za jolani doru tapata gami gilagilaria koviria.

¹⁸ Ko gita tageke dogoro laoria ria na zakaza qari boka tabata goto ria tu na zakaza qarike tabata. Ura ria na zakaza qari tabata za qarike kole zovai, goto ria na zakazava qarike tabata tu za qari kole jola.

5

¹ Gami gilagilaimami gami za tonai mina taje-gara pale za na aqaqo aza na tinimami gami su-veria pa pezo ani, za na Tamaza mina vadigami maka ruma zake taroiti pa lima tinoni beto ko na kole jolana pa noka.

² Ko pana tini ani za gami kiu alili gami ura gami nyorogua teku pokoni gami za na mami suvesuverena pa noka.

³ Ko totonai mami tori pokoni tu za na tini aza za gami mamike vei na tinoni za gadogado.

⁴ Ura totonai gami korapa suveria za na aqaqo pa pezo ani, za gami gami kiu alili tavitia na takulanga. Ba nake vei ko gami babi siqarai gona pale za na tinimami ani gami gua za, goto gami nyoroguani ko babi izongia za na tini koregana pa noka gami gua, ko aza na tinimami za boka uke za mi tasoga lao pana tini za kole jola.

⁵ Aza za tori vanaqiti vadigami tu na sog aza na Tamaza tugu makana, aza za tori vadigita tu na nana Ongongu ko na Ongongu aza za na vinazo-zotona na nana na Tamaza za gita.

⁶ Ko gami doru totozo za gami varene. Gami gilagilai za totonai gami korapa suveria za na tinimami pa pezo ani, za gami korapa zou pana tana Bangara,

⁷ ura na mami rangerange za gaitigami, nake mami dogodogoro.

⁸ E, gami varene gami, ko gami nyoroguani za babi taloi tu za pana tinimami ani ko babi lao suvere tavitia na Bangara gami gua.

⁹ Ko bi vei babi suvere tu pana toa tinimami ani babi pana tini koregana, nari za gami na mami

kuta nyorogua za mami vaqerai gu aza gami gua.

¹⁰ Ura gita doru za pala tana bola votu pa moena na nyumunyumuna varituti tana Karisito. Ko okokoto tinoni za mari okoto tekua za na vuana tugu doru dia roiti qari roitidi pana dia toa tini, bi vua leana babi vua ikerena.

Na Nongoro za Vabaereria lao tana Tamaza ria na Tinoni

¹¹ Ko za vei za gami gami gilagilai za na poreveveina tana matagutuni na Bangara, ko gami podekeria ko mami vagabalaria ria na tinoni gami gua. Tana Tamaza za na kabereina ko ara qa nyorogua vazozotoa za pa monanamiu gamu na kabereina tugu vei.

¹² Gamike korapa vavaporeveveidi muledigami mule pana tadigamu gami, goto gami korapa gu pojadigamu na veveimami makamami ko gamu tu za muna vaqavaqatadigami. Ko mina vei tu za muna boka oeria ria qari kemaradi za na veveina na bokaboka tana tinoni goto nake veveina na uana.

¹³ Ura vei babi dogoro vei na tinoni rurura-mami gami, aza na ginugua pa varikorapaina na Tamaza beto gami aza. Vei babi dogoro vei na tinoni tavagigalamami gami, nari za mu dogoro veini gami korapa parangagamu gamu.

¹⁴ Na variroqu tana Karisito za bangaradigami ura gami gami vagilagila valeania za maka tinoni za ukedi doru tinoni, ko na ginuana aza za doru tinoni qari somana uke tugu ria.

¹⁵ Ko aza za ukedi doru tinoni, ko ria qari toa za marike tavaqera muledi makadi goto mari vaqerai tu aza za uke beto za tavatoa mule vadi.

¹⁶ Ko za vei za koviria za kepore maka tinoni taqe dogoroni pana dogodogoro tinoni za gita. Pa totozo qari jola rari za taqe dogoroni pana dogodogoro tinoni na Karisito, ba koviria taqeke dogoro veini aza na Karisito.

¹⁷ Ko zara za vei za totonai za kole maka tana Karisito za na tinoni, za aza za na vinapodaka koregana aza; na toa leluna za tori murimurinana tu, ko koviria na toa koregana za lame.

¹⁸ Doru zakazava ari za na Tamaza za roitidi, aza pana nada kole maka tana Karisito za varibaeredigita tana makana beto za vadigita na roiti ninabulu ko tana varibaere laodi mule pana tadiria kaki goto tinoni.

¹⁹ Na nada nongoro za na veveina pana kole maka tana Karisito na Tamaza za varibaere laoni tana makana za na kasia guguzu. Zake puku tutiria aza ria na dia sela, beto ko za tori vadigita tu za na nongorona za uleni na zona vei beto mari varibaere lao tana Tamaza ria na tinoni.

²⁰ Ko gami za na tinoni paraparanga tana Karisito, na Tamaza za varoitigami ko za uleni na nana tepa. Gami gami tepa vani na Karisito: mu baere lao tana Tamaza!

²¹ Na Karisito za kepore na nana sela, ba pa laedagita na Tamaza za vamalumia ko za vapogozoni na sela* ko pana nada somana kole maka tana za gita taqe somana izongia na tuvizi tana Tamaza.

6

¹ Gami gami roiti tavitia na Tamaza gami, ko za vei za gami tepa vitivitigamu za gamu gamu tori

* 5:21 Vei na vavavui vulavulaza

izongia tu na variroqu varialona tana Tamaza ko muke dogoro vagoboria za na variroqu varialona aza.

² Ura ari za gua vei na Tamaza,
<<Pana totozo tamijatana ara qa nongorigo ao,
beto ko pana rane inaalo qa tokanigo ao,>> za
gua.

Mu vainongoro ko! Koviria tugu za na totozo tamijatana. Mu vainongoro ko! Koviria tugu za na rane inaalo.

³ Gami gamike roitini maka za bari tatupeni ria na tinoni, ko kepore za maka sela mi tabata pana mami roiti ninabulu gami gua.

⁴ Goto doruna na mami uana za gami gami vatadogoroni za gami za na nabulu tana Tamaza pana turu vangajudi ria na tapata gami gozororia, na vitigi, na tapata beto na takulanga.

⁵ Gami tapiqolo, gami tavaluge pa ruma varip-iuna beto gami tarapata. Gami roiti variva-sevi beto gamike tekuteku valeana na minyere valeana.

⁶ Pana mami uana liosona, na mami gigalai, na mami adono vamomozo, na mami tokana na goto tinoni, pana Ongu Tabuna, na mami variroqu zozotona,

⁷ pana nongoro zozotona, beto pana neqi tana Tamaza za gami vatadogoroni na nabulu tana Tamaza za gami. Na toa tuvizina za vadigami na Tamaza gami naqenage varikaledigami beto gami variperani.

⁸ Kaki tinoni qari pangagadigami, goto kaki qari vakeagami. Kaki tinoni qari vavalededigami, goto kaki tinoni qari vatarazaegami. Kaki tinoni qari

jutudigami na tinoni sekesekekemi qari gudigami, ba gami gami pojai gu za aza za zozoto.

⁹ Gamike tadogoro gilagila tadiria kaki, ba gami gami tagilagila valeana gu tadiria doru, gami tadogoro vei kale gami tori uke tu, ba mu dogori-amiu gu za gami gami korapa toamami. Gami tangangulu ba gamike tavauke.

¹⁰ Qari vatakulangagami, ba gami qeraqera lao gu. Gami varisevi, ba gami vaizizongoria pana rangerange zoku tinoni. Gami dogoro vei gamike izongia maka zava ba doru zakazava za gami izongoria gu.

¹¹ Ka viza turamami pa Koriniti! Kepore maka za babi aru golomia pana mami paranga lao tadigamu. Gamu za gamu korapamiu pa bulo-mami gami!

¹² Nake gami za gami aru muleni na mami variroqu lao tadigamu, goto gamu tu za gamu aru muleni na miu variroqu lame tadigami.

¹³ Koviria ara ma paranga veidigamu na qua koburu: na sogana za gamu ba muke aru muleni na miu variroqu lame tadigami!

Muke Toani na Toa Tadiria Qarike Gilagilai na Tamaza

¹⁴ Muke makarai roiti varikamu tavitiria ria qarike vazozoto, ura ae mina vei za na tuvizi beto na sela mari boka varibaere? Babi ae mina vei na kabere beto na rodomo mari boka makarai suvere varikamu?

¹⁵ Ae mina vei na Karisito beto i Beliali na tomete mari boka varivaegoni na dia roquroqu? Babi na zava za qari makarai variizongoni na tinoni za vazozoto beto na tinoni zake vazozoto?

16 Na za qari makarai varivaleanani ria na zelepade madina tana Tamaza beto na beku? Ura gita za na zelepade madina tana Tamaza toana, vei za pojai Tamaza, ari za gua vei,

<<Ara mana suvere beto mana kanoko pa varikorapaidi,

ara mana dia Tamaza beto ria za mari qua tinoni.

17 Ko zara za vei za mu votu taloi lame pana varikorapaidi

beto mu pikata taloi pana tadiria, za gua za na Bangara,

beto muke uliria ria qarike lioso,

beto ara mana vakamugamu.

18 Ara za mina Tamamiu gamu,

beto gamu za muna tuqu marene beto na tuqu reko ara,

za gua za na Bangara na Tamaza vivana jola.>>

7

¹ Doru taringutinguti ari za qari lame tadigita, ka viza qua baere leana, ko za vei za gita ta valioso muledigita makada pa doru zakazava zake valiosia na tinida beto na ongonguda, beto ko ta pangagani na Tamaza ko ta vani doruna nada toa pana toa liosona.

Na Qera ti Paula

² Muke aru muleni na miu roquoroqu lame pana tadigami. Gami gami oqoro roitini maka sela lao tana maka tinoni. Gami oqoro valoposoni poata

maka tinoni gami, beto gami oqoro ikoa maka tinoni.

³ Ara qa paranga vei zara nake vei ko ma jutugamu gamu qa gua za, ura qa tori pojai tu perangaina za gami gami roquroqu vitivitigigamu za gamu, ko tanake varipikatai pana uke babi pana toa.

⁴ Ara qa paranga varene lao tadigamu. Gamu vaqera vitivitigia na buloqu za gamu. Qa tavamanoto valeana ara. Pana dorudi na tapata gami gozororia za pugeleziu na qera ara.

⁵ Ura totonai gami lame kamu pa Masidonia, na tinimami ba zake boka minyere. Goto na tapata gami gozororia za qari kole gu pa varilivutaimami ko qari rapatagami pana paranga ria na tinoni beto na matagutu za kole pa bulomami.

⁶ Ba na Tamaza, aza za vamanotoria ria na tinoni qari mamata na takulanga, za vamanotogami tonai za lame i Taetusi.

⁷ Ba nake lamena gu aza za vamanotogami gami, goto na vavakatona tugu vei na veveina gamu gamu vamanotia aza. I Taetusi za ule vadigami za na veveina gamu nyorogua batigami gamu, na veveina na miu takulanga, na veveina na miu ngalingali ko mu tokaniziu ara gamu gua, ko koviria qa qeraqera vitivitigi mule ara.

⁸ Ura bi vei bi vatakulangagamu tu za na qua leta qa kuti laoni ara, ba ara qake mamatani za qa tori kutia tu aza. Ba qa nyoro mamatani tugu aza, ura ara qa batia za na leta aza za vatakulangagamu, ba iapeki totozo papakana gu za gamu takulanga gamu.

⁹ Ba koviria ara qa qera, ba nake vei ko qa

qerani gamu takulanga gamu za, goto ura gamu na miu takulanga za vagabalagamu. Ura gamu gamu takulanga pana zona vei na Tamaza za nyoroguani ko bu vei, ko gami gamike ngangu-lugamu pana kaki zona za gamu.

¹⁰ Ura na takulanga za varoitia na Tamaza za vavotua na sogu pana toa ko za taaloni na tinoni, ko zake varivamamata za vei aza! Ba na takulanga tana kasia guguzu za vavotua na uke.

¹¹ Ura mu dogoria tu ria na vua za votu pana miu toa pa na takulanga za varoitia na Tamaza ko za vangalingaligamu, gamu nyorogua naqenage muleni na miu toa, gamuke tavaraguani na uana ikikeredi, za vatumatumagamu, gamu nyorogua vitivitigi batiziu, za arariadigamu pana roiti leana, beto gamu vanaqitini gu za na vakilasana na roiti ikerena! Pana doru zona gamu vatadogoroni za gamu na liosomiu.

¹² Ego ko qa kuti laoni ara tadigamu perangaina za na leta aza, nake pana ginuana na tinoni aza za roitini na tapata babi pana ginuana na tinoni za tavapaleka pana toa. Goto na ginuana qa kuti laoni na leta za vei ko mu dogoro vakaberia pa moena na Bangara na miu variroqu neqina za lame tadigami.

¹³ Ko zara za vei za gami gami tavamanoto.

Ko gami tavamanoto gami, ba aza mutu gami qera jolani gami za na veveina za vaqerai i Taetusi, ura gamu doru gamu vamomozia na bulona.

¹⁴ Ego qa kemaradigamu ara pana ti Taetusi za gamu, ko gamu oqoro tugu vakeaziu ara za gamu. Doru zakazava gami pojapojadigamu gamu za na zozotodi, ko na mami kemara pana ti Taetusi ba za

tabata na zozotona.

¹⁵ Ko na nana variroqu aza za lao pana tadigamu za toa vaneqi tonai za roqu kamua za na veveina gamu ngalingali vatabea na vavanau tana, beto na matagutu pangaga gamu vadogoroni aza.

¹⁶ Ara qa qera, ura ara qa rangegamu zozoto za gamu!

8

Na Varivana Leana

¹ Gami gami nyorogua ule vadigamu, ka viza tavitimami, za na veveina na variroqu varialona tana Tamaza za tadogoro pana ekelesia pa Masi-donia.

² Ura qari gozororia zoku tapata ria ba na dia qera za pugele nyonyoa, ko qari golaba tu ria ba zake vaqeraqera za na dia varivana.

³ Qari valaoa aza tugu vei qari bokai, beto ko qari jolani tugu aza vei qari bokai. Pana dia nyorogua tugu vei makadi za

⁴ qari tepa tokatokagami ko mari boka so-mana roiti nabuludi ria na tinoni tana Tamaza pa Jerusalema qari gua.

⁵ Ko za jolani tu aza gami rove veini gami za qari vei ria! Momoe qari vani mae tu na Bangara za na dia toa beto za qari vadigami gami za na dia toa vei za nyoroguani na Bangara.

⁶ Ko i Taetusi aza za tori podalaini tu na roiti ani za gami tepa vitivitigia ko mi aru tokai beto mi tokadigamu ko mu vaokotia za na roiti varitokai gamu roitini pana variroqu.

⁷ Gamu za gamu pugele nyonyoadi gamu ria na bokaboka pana doru zakazava gamu izon-goria: pana rangerange, pana bokaboka pana paranga, pana gigigalai, pana ngalingali lavatana beto pana miu variroqu za lame tadigami. Ko gami gami nyoroguani za mu pugele nyonyoani mutu gamu za na bokaboka pana roiti variia valeana.

⁸ Qa pojaria za ari nake vei ko ma garunugamu ko mu roitidi gamu qake gua za. Goto qa pojai ara za na ngalingali varitokai tadiria na goto tinoni vei ko ma dogoro vazozotoa ara za na zozotona na miu variroqu qa gua.

⁹ Ura gamu gamu gilagilaimiu za na variroqu varialona ta nada Bangara i Jisu Karisito. Za izizongo aza, ba pana laemiu gamu za golaba aza, ko pana nana toa golaba aza muna boka izizongo za gamu.

¹⁰ Ego ko na veveina na varivana poata ani za ara ma vadigamu na qua roverove. Aza za pada beto za garo za gamu mu vaokotia gu aza gamu tori podalaini tu pa aoro za jola nari, ura gamu tugu za gamu podalai roitini za na variia beto ko na nyorogua varitokai za tadigamu tugu za koko vei.

¹¹ Ba koviria za mu ngalingali vaokotia maka moqaza vei gamu kole ngalingalini na nyorogua varitokai, ko mu variiani aza vei gamu izongia.

¹² Ura vei na malumu variia za mina kolenana, nari za na Tamaza za valeania aza na variia za koko vei pana zakaza za izongia na tinoni, nake pana zakaza zake izongia.

¹³ Nake vei ko na pogoza tadiria kaki bi

tavakopele ko tadigamu bi tavamamata qake gua za.

¹⁴ Goto vei ko mu taia varitoto qa gua, ura pa totozo koviria gamu gamu izongo vazokuzoku, ko za pada gu za gamu mu tokadi ria qari kole pana qaqa. Ko mina vei za tonai muna qaqa za gamu beto ko ria mari izongo vazoku, nari za pala mari boka tokadigamu za gamu.

¹⁵ Za paranga za na Kutikuti Tabuna, ari za gua vei, <<Na tinoni za buti varikamu vazokuzokuni na nana za zake izongo vazoku vitivitigi jola, beto ko aza za buti varikamuni iapeki gu za zake qaqa zozoto,>>* za gua.

I Taetusi beto ria na Tavitina

¹⁶ Ba gami gami paranga leana lao tana Tamaza aza za vakolea pa bulona i Taetusi na ngalingali varitokai veveina tugu za kole tadigami.

¹⁷ Ura nake vei ko za vatabea gu za na tepa tadigami, goto pana nana nyorogua varitokai makana aza za mijatia ko za lao tadigamu aza.

¹⁸ Gami gami garunu taviti laoni i Taetusi zana za na taimami za tapangaga pana tadiria dorudi na ekelesia pa nana roiti pana vareregena na nongoro leana.

¹⁹ Ba nake zakaza aza gu makana za na veveina na tinoni ani, goto na tinoni ani za ria mutu na ekelesia qari udukia ko za rererege tavitigami gami tonai gami korapa vagore votua gami za na roiti varitokai ani. Ko na roiti ani za na valavatana na Bangara beto za uleni za gami gami nyorogua varitokai.

* **8:15** Votu 16.18.

²⁰ Gami gamike nyorogua tagoreni za na vareregena na varivana poata lavatana gami korapa dogoro kopudi ari.

²¹ Ura na mami nyorogua za gami gami nyorogua roitini za aza za leana nake pana moena gu na Bangara, goto aza za leana pana moedi na tinoni tugu vei.

²² Ko gami garunu lao tavitidi mule za maka goto taimami ani. Gami tori podekia tu zoku totozo aza ko gami batia za doru totozo za ngalingali roiti varitokai aza. Ba koviria za ngalingali vitivitigi jolani za mi varitokai za gua, ura za rangegamu za gamu.

²³ Goto na veveina i Taetusi, za aza za na kalequ ara beto za makarai roiti tavitiziu ara aza ko gami tokadigamu gamu. Goto ria kaki taimami ria qari lao tavitia aza za ria za na tinoni pogoza nongoro tadiria na ekelesia beto qari valavatia na Karisito.

²⁴ Ko za vei za mu vadogorodi na miu variroqu, ko doruna na ekelesia mari vazozotoa beto mari gilagilai za gami na mami tuvizina za tonai gami vaqatani za na veveimiu gamu tadiria na tinoni ari.

9

Na Varivana tadiria na Tinoni tana Tamaza

¹ Ego ko na veveina na miu roiti ninabulu lao tadiria na tinoni tana Tamaza za manake kilu kutia ara na veveina.

² Ura qa tori gilagilaiqua tu ara za na miu malumu varitokai, ko qa tori vaqatani tu ara pana tadiria na tinoni pa Masidonia za na veveimiu gamu pa ia pa Akaia. Ari qa gudi vei, <<Ria na

tavitida pa Akaia za qari tori kole vanaqiti tu podalai tu pa aoro jola nari,>> qa gua. Ko na miu ngalingalini na varitokai za vanyoroguarua mule ria zokudi.

³ Ba ara koviria qa garunu laodi ria na taviti-mami ari ko mi tadogoro votu za na mami vaqavaqata veveina na miu nyorogua varitokai gamu za mike paranga goborona gu. Goto vei ko mu kole vanaqitia na miu varitokai, vei tugu qa tori pojai tu ara pala muna vei qa gua.

⁴ Keta vei ko kaki ria na tinoni Masidonia za mari lame tavitiziu ara pa Koriniti ko mari batigamu za gamu gamuke kole vanaqiti nari za gami za pala mami kea tonai minake gore votu za na tekuna na poata. Beto ko manake uli laoa ara za na kea pala muna gozoria gamu.

⁵ Ko za vei za ara qa rovea za gozoro gu za qa tepa vitivitigiria ria na tavitida ari ko mari lao tadigamu tonai qa oqoro lao ara, ko mari vanaqiti vakoleria ria na varivana gamu poja vakolea muna roitini qu gua. Ko mina tori tavanaqiti tu aza tonai mana lao kamu ko mina tabata za gamu za gamu valaoa tugu na miu varivana pana miu nyorogua makamui, nake vei ko ara gu qa jujukugamu nari za gamu valao.

⁶ Aza qa korapa nyorogua pojai ara za ani gu, na tinoni za uma vizaviza za mina lokelokete viza-viza tugu, goto aza za uma vazokuzoku za mina lokelokete vazokuzoku tugu.

⁷ Ria doru tinoni za mari valaoa aza qari tori mi-jata veini tu pa bulodi, nake pana roquroqu taku-langana babi bu tajujukuni gu, ura na Tamaza za tavaraguani za na tinoni za varivana pana

qeraqera.

⁸ Beto na Tamaza mina boka vapugele nyonyoadigamu ria na mana, ko doru totozo muna nake qaqadi ria na zakaza muna toadi beto ko muna pugele nyonyoadi doru roiti leadi.

⁹ Ko aza vei za tori pojai tu na Kutikuti Tabuna za ari za gua vei,

<<Aza za ia valeleanaria ria qari varivasevi;

na nana varitokai tadiria qari golaba za kole jola kamua na kamua, za gua.>>

¹⁰ Na Tamaza aza za vadi na kiko ria na tinoni umuma beto za variiani na ganigani za mina iadigamu za dorudi na kiko beto mina vamasururia ria na miu umuma ko muna boka toa vei ria na tinoni tuvizidi zozoto tonai muna iaria ria na tinoni varivasevidi.

¹¹ Na Tamaza mina vaizizongogamu pana doru zona ko muna boka variia valeana doru totozo, ko ria na tinoni za mari vatarazaea na Tamaza tonai mari tekua pana tadigami ria na miu varivana gamu.

¹² Ura na roiti ninabulu gamu roitini ani za tokadi nake makana gu pana dia totozo tapata ria na tinoni tana Tamaza, goto pala mari pugele nyonyoani tugu vei ria lao tana Tamaza za na dia paranga leana.

¹³ Na miu roiti ninabulu ani mina uleni za gamu na miu roquroqu zozotona tugu za gamu roitini, ko ria za mari valavatia na Tamaza ura gamu vatabea gamu za na nongoro leana tana Karisito aza gamu ule votuni, beto ko mari valavatani tugu na Tamaza ria za na veveina gamu toka valeadi ria beto ko ria kaki mutugu.

¹⁴ Beto pana dia variroqu neqina mari var-
avara tokadigamu. Ura na Tamaza za tori vado-
gorodigamu tu nana variroqu varialona lavata.

¹⁵ Gita ta paranga leanani tana Tamaza za
na nana varivana lavatana jola zake boka
tavavakato pana paranga.

10

I Paula za Vakaberia na nana Roitina

¹ Ara Paula makaqu za qa tepa vitivitigigamu
pana roquuroqu beto pana uana momozona tana
Karisito. Ko ara tugu za na tinoni pepeasana gu
tonai za suvere tavitigita goto tonai za suvere pa
zouna nari za vei na tinoni za varene gamugu-
niziu gamu!

² Ria kaki qari pojai za gami gami toani na toa
tadiria na tinoni pa kasia guguzu qari gua. Ko
za vei za tonai mana kamugamu ara za mana
vanabuziu beto mana paranga vaneqineqi za
pana tadiria. Ko qa tepagamu za gamu ko muke
vaniziu na lolomo ko ma roiti veidigamu zara.

³ Za zozoto tugu za na suveremami tugu pa kasia
guguzu gami, ba gamike varipera pana zona vei
qari varipera ria pa kasia guguzu gami.

⁴ Ura na zakazava variperana gami varoitiria
gami za nake zakazava variperana tana kasia
guguzu, goto na zakazava varipera za koleria na
neqi tu tana Tamaza ko qari boka piararia ria na
toba suqutu tadiria na kana.

⁵ Gami piaria ria na varigua paranga beto
dorudi na zakazava ululudi qari turu suqutia na
tinoni ko zake boka gilagilai na Tamaza, beto gami

teku vapinauzuria ria dorudi na roverove tadiria na tinoni ko mari boka vatabea na Karisito.

⁶ Ko gami vanaqiti ko mami vakilasaria ria qarike vatabea na Karisito, tonai muna vatabe valeleania gamu na Karisito.

⁷ Gamu za gamu dogoro laoria ria na zakazava veveiqu ara gamu batiria pana matamiu gu. Ae vei kolenana za na tinoni za dogoro veini aza na tinoni tana Karisito za gua? Ego na tinoni vevei aza za mi dogoro mule valeani mule makana, ura gami ba tana Karisito tugu maka moqaza vei ria ba tana Karisito tugu qari gua.

⁸ Ura vei ba nyoro vanyonyoroa tu ara za na vatavatarangeni na neqi za vadigami gami na Bangara, nari ba ara qake keani za vei aza. Na neqi aza za vadigami gami aza ko nake pi-aradigamu gamu, goto na ovulumiu gamu.

⁹ Ara qake nyoroguani ko bi dogoro vei qa ko-rapa vamatagutugamu pana qua leta.

¹⁰ Kaki za ari qari gua vei, <<Na leta ti Paula za qari mamata beto qari neqi, ba totonai za suvere tavitigita za maka munyamunyalana gu aza beto ko na nana paranga za qari kepore veveidi,>> qari gua.

¹¹ Na tinoni vevei aza za mi gilagila valeania za aza gami pojai pana leta totonai gamike suvere tavitigamu za pala aza tugu za mami roitini to-tonai mami suvere tavitigamu ketakoi.

¹² Gami gamike vareneni za babi varito-todigami babi dogoro varitotodigami makamami pana tadiria qari vaporeveveidi muledi makadi. Goto ria za qari vakoleria na dia pada makadi,

beto za qari dogoro varitoto muledi makadi pana tadiria goto tinoni. Za kepore na roqudi ria!

¹³ Ba gami za mamike vaqatani aza za jolani na pada, goto na vaqavaqata tadigami za mina kole gu pana padana na roiti za iadigami na Tamaza gami. Ko na roiti tadigami lao pana tadigamu za somana tugu pana roiti aza.

¹⁴ Ura vei babike lame zozoto tu kamugamu mae gami perangaina nari za koviria gami jolani gami aza za pada ko babi boka vaqatani. Goto gami tu za na tinoni momoe gami pogoza lame vatogadimu na nongoro leana na veveina na Karisito.

¹⁵ Gami gamike vaqatani za na roiti ketakoi qari roitidi ria na goto tinoni tu; na roiti vei aza za jolani na pada na Tamaza za loi vadigami gami. Goto na mami roverove za totonai mina ijoko zae za na rangerange tadigamu nari za gami ba mina lavata tugu lalaonana za na mami roiti.

¹⁶ Ko gami mami taraeni na nongoro leana pana guguzu pa maka kale laomiu gamu beto mamike vaqatani gami za na roiti qari tori taroiti tu pana ia qari taiani ria na goto tinoni.

¹⁷ Za paranga za na Kutikuti Tabuna, ari za gua vei, <<Aza na tinoni za nyorogua vaqavaqata za mi vaqatani na veveina na Bangara,>> za gua.

¹⁸ Ura nake aza za vaporeveveini muleni makana za tavaraguani na Bangara, goto aza tu na tinoni za vaporeveveinaia na Bangara za tavaraguani na Bangara aza.

11

I Paula beto ria na Tinoni Tagarunu Sekesekedi

¹ Ara qa nyoroguangamu za gamu buke tupele paleniziu totonai ba vei maka tinoni nyoro ruru-raqu iapeki. Muke tupele paleniziu!

² Ara qa kopu totodigamu pana variroqu tana Tamaza za gamu, ura gamu za gamu vei na reko liosona ara tu qa tori vaiviva vani tu na marenena, ko na marene aza za na Karisito.

³ Ba ara qa matagutuni za keta kaki marina toka vapirua na roqumiu ko mu nogoto roquroqua gamu pana zona zozotona beto na okotona na Karisito. I Setani ba za toka vapirua pana nana zona varivaloposona i Ivi, ko ara qa matagutuni za keta mari na veidigamu aza za gamu.

⁴ Muke tupele paleniziu ara ura tonai za lame maka goto tinoni ko za taraeni na veveina maka Jisu za goto pana Jisu gami taraeni gami nari ba gamu teku vakatapia gu. Beto gamuke oriavo tekua za na ongongu za goto pana Ongongu gamu teku momoea beto ko gamuke oriavo tugu teku vakatapia za na nongoro leana za goto pana nongoro leana gamu teku vakatapa momoea.

⁵ Ara qake dogoro veiniziu na kepore veveiqu za pana tadiria na tinoni sekesekedi qari gigala muledi makadi na tinoni tagarunudi ari!

⁶ Palu pana paranga qake boka tugu ara, ba pana gigalai na bokabokaqu tugu ara. Ko pana doru totozo beto pana doru zona za gami tori vakabere vadigamu tu gami ani.

⁷ Ara kepore maka poata ba tepadigamu za tonai qa taraeni na nongoro leana tana Tamaza

pana tadigamu. Ara qa vapekai muleniziu gu ko gamu mu taovulu qa gua. Ko ae vei, qa sela ara tonai qa roiti vei zara?

⁸ Ria goto ekelesia tu za qari tabaraziu ara, ko kale pu ikoria tu ara ria na goto ekelesia tonai qa roiti nabuludigamu za gamu.

⁹ Beto totonai qa suvere tavitigamu ko ba qaqani kaki zakaza, nari qake vatapatianagamu za gamu. Ria tu na tavitiqu qari lame vei pa Masidonia za qari pogoza lame vaniziu za doru zakazava qa qaqadi. Ko pana totozo qari jola rari za qa oqoro vatapatianagamu ara za gamu, ko uka riza ba manake izongo vatapatianagamu tugu za gamu.

¹⁰ Pana laena na zozoto tana Karisito za kole pana taqu, za ara qa mauluni za na qua vaqata ani za minake tavanogoto pana doru kota pa Akaia.

¹¹ Tonai manake vatapatianagamu qa gua, nari za ae vei qake roquroqugamu za qa vei zara? Dai, na Tamaza za gilagila vaeania nana za ara qa roquroqugamuqua za gamu!

¹² Ara manake beto toani za na uana qa ko-rapa toani, ko ma teku pale za na kutana qari vaqatani ria qari gigala muledi makadi na tinoni tagarunudi qari gua beto ko qari paranga za ria ba qari roitini tugu za na roiti gami roitidi gami qari gua.

¹³ Ria na tinoni ari za na tinoni tagarunu sekeseke, na tinoni roiti nyonyoravadi beto ko qari vatadogoro mule veidi makadi na tinoni tagarunudi tana Karisito.

¹⁴ Ba nake tavarivarurana za! Ura i Setani tu ba za boka gu vatadogoro veini makana maka

mateana tana kabere!

¹⁵ Ko nake tavarivarurana za bi vei ria na nana nabulu za bi vatadogoro veidi ria na nabulu zozotodi tana na tuvizi. Pa vinabetobetona za marina tekua tugu ria za na vuana na dia roiti ikikeredi.

Na Tapata za Gozororia i Paula na Tinoni Tagarununa

¹⁶ Qa tori pojadigamu tu za, ba ma maka pojadigamu mule za muke dogoro veiniziu maka tinoni rururaqu ara. Ba vei muna dogoro veiniziu tugu na rururaqu nari za ego mu vakatapa veiniziu maka tinoni rururaqu tugu ropi, ko ara ba ma boka tugu vaqata iapeki ropi.

¹⁷ Aza qa pojai koviria ko qa korapa vaqavaqataniziu makaqu za nake aza vei za nyoroguaniziu na Bangara aza, goto aza gu na roiti tana tinoni rururana.

¹⁸ Ba ura zokudi ria na tinoni qari vaqata pana zona tana kasia guguzu, ko za vei za ara ba ma rajaqua tugu ropi.

¹⁹ Ura gamu gamu dogoro veidigamu na tavagigalamiu ke, ko ria tu na rururadi qarike tuvizi ba gamu tavaraguadi!

²⁰ Ria tu qari vapinauzugamu, qari vaputiputigamu, qari tutidigamu dia roquroqu, qari dogoro vagoregoregamu, babi qari poaragamu, ba gamuke tupele paledi tugu ke!

²¹ Qa keaqua tugu ko mana pojai ara ani, ba gami za gami matagutu roitidi ria na zakaza vevei zara!

Koviria qa nyoro paranga vei tu maka tinoni rururaqu ara, ba vei koledia ria kaki marike

matagutu vaqatani kaki zakaza nari za ara ba boka vaqata gu.

²² Na tinoni Hiburu ria qari gua? Ara ba maka tugu. Na tinoni Izireli ria qari gua? Ara ba maka tugu. Na tuti lageredi ti Ebarahami ria qari gua? Ara ba maka tugu.

²³ Na nabulu tana Karisito ria qari gua? Koviria za qa paranga vei maka tinoni kepore zozoto roququ ara, ba ara za maka nabulu leana joladi ria! Ara qa roiti viviva joladi ria, qa tori tavaluge tu pa ruma varipiuna zoku totozo, qa tori dori tapiqopiqolo tu, beto zoku totozo qa tata gozoria na uke.

²⁴ Ka lima okokoto totozo za ria na Jiu qari piqolozu ara, ko pana lima totozo ria qari okokoto vaniziu uengavulu sia piqolo.

²⁵ Kue totozo qari piqoloniziu na kolu ria na tinoni Romu, beto maka totozo qari gonaniziu na patu ria na tinoni. Kue totozo za tapiaraniziu na vaka pa kolo, beto maka rane doruna beto na bongi doruna qa ole pa kolo.

²⁶ Pa zokuna na qua rerege ara qa gozororia ria na tapata pana pie qari nyoro, na tapata pana tadiria na tinoni raja ikikodi, na tapata pana tadiria na turaqu makaqu, na tapata tadiria na tinoni karovodi, na tapata pana tadiria na guguzu lavata, na tapata pana qega, na tapata pa ivere, na tapata pana tadiria qari tuti sekesekea na Karisito.

²⁷ Qa roiti vivivadi na roiti tapatadi, ko zoku totozo qake boka puta. Zoku totozo za keporeniziu na ganigani ko qa burana na kidepe, beto qake vagaroa na poko ko qa gozoria na lomozo.

²⁸ Beto ko koledia mule ria kaki zakaza qake

pojaria, beto doru rane za qa pogoziya gu ara za na roquroqu mamatadi ria doru ekelesia.

²⁹ Totonai qari munyala za kaki tinoni, nari ara ba qa vagilagilai tugu na munyala. Totonai qari tatoka vasela za kaki, nari ara za qari vaikuziu ria qari varitoka vapiru.

³⁰ Totonai mana vaqata ara, nari mana vaqatani gu ara ria na zakaza qari vatadogoroni na qua munyala.

³¹ Na Tamaza na Tamana na Bangara i Jisu, aza na Tamaza za pada ko mina tavatarazae kamua na kamua za gilagilainana za ara qake sekeseke.

³² Pa Damasikasi za na qavuna za kole pana kopu tana Bangara i Aretasi za geleni za na guguzu lavata pa Damasikasi ko mi aru tamanaziu ara za gua.

³³ Ba ara qa tavasikulu gore pana maka leo mane pana maka vuidana na tobana na guguzu ko qa ukuni aza.

12

Na Dogodogoro beto na Vitigi ti Paula

¹ Koviria mana vaqavaqata ara. Zake varitokai za na roiti vei ani, ba koviria za mana uli laoria ara za na veveina na zakazava za vadogoroniziu pana maka dogodogoro beto ria na zakazava golomodi za vagilagilanziu pa buloqu ara na Bangara.

² Ara qa gilagilai za maka tinoni* za tutia na Karisito ko pana maka totozo na vinamanogamade aoro za tori jola lao tu nari za tasaputu zae

* **12:2** Na tinoni za dogoria na dogodogoro za vavakatoni i Paula ani za na veveina makana gu. Mu dogoria pikata 1 na 7 ko.

pana vinaue noka aza. (Ko bi pana tinina za zae aza pa noka, babi pana ongonguna gu za ara qake gilagilai, goto na Tamaza gu makana za gilagilai.)

³ Beto ara qa gilagilai za na tinoni ani za tasaputu zae pa guguzu vavaguana. (Ko bi pana tinina za zae pa guguzu vavaguana aza, babi pana ongonguna za ara qake gilagilai, goto na Tamaza gu makana za gilagilai.)

⁴ Za tasaputu zae pa guguzu vavaguana aza ko za nongororia ria na zakazava qarike boka tavavakato pana paranga tana tinoni ko aza ria na tinoni qarike boka pojai.

⁵ Ko na veveina gu na tinoni ani za ara mana vaqatani. Na veveiqu makaqu za manake vaqatani, goto ria na qua munyala gu za mana boka vaqatani ara.

⁶ Ba vei ba nyorogua vaqata ara, za ara za manake vei maka tinoni rururaqu, ura ara za na zozotona gu za mana pojai tonai mana vaqata. Ba ara manake vaqata, keta ko gamu mu dogoro vaululu jolaniziu aza na veveiqu qari batia beto qari nongoria pana taqu.

⁷ Beto ko vei ko keta ma dogoro valavata muleniziu pana zakazava varivagabaradi qa dogororia, nari za qa taiani ara za maka vitigi pana toa tini. Ko na vitigi aza za roiti vei na nabulu pogozo nongoro ti Setani ko za kole koti vitivitigiziu beto za suqutuziu ko qake boka valavata muleniziu makaqu.

⁸ Kue totozo qa tepa vitivitigini na Bangara ara za na veveina ani, beto ko mi tateku varijo pana taqu qa gua.

⁹ Ba ari za oe veiniziu aza, <<Aza na padamu

ao za na variroqu gu taqu. Ura na qua neqi za okoto valeana totonai za munyala na tinoni,>> za gua. Ko za vei za ara qa qera vitivitigini ko mana vaqatani ria na qua munyala, ko ma teku izongia na varikopu neqina tana Karisito.

¹⁰ Ko pana laena na Karisito za ara qa qerani gu za na munyala, totonai qari poja vikevikereziu, qa gozororia na tapata, qari nganganguluziu, beto qari aru vitivitigiziu. Ura totonai tugu qa munyala za ara nari qa neqi.

Ria pa Koriniti qari Vatakulangia i Paula

¹¹ Qa roiti vei maka tinoni rururaqu ara! Ba gamu tu gamu roiti veiniziu zara koe. Ura gamu tu ko za pada bu boka paranga vaporeveveiniziu ara. Zozoto, na kepore tugu veveiqu ara, ba ara za qa poreveveiqu joladi ria gamu dogoro veidi na miu tinoni tagarunudi poreveveidi jola gamu.

¹² Na vinagilagilana na tinoni tagarununa zozotona za qari taroiti votu tadigamu pana uana vangaju; na zakaza ria za na vinagilagila, na roiti varivagabaradi beto na roiti neqidi.

¹³ Pana zona za qa ngangulugamu jolani qa veidi ria kaki goto ekelesia za gamu? Ara tugu ko qake vatapatianagamu za gamu! Mu taleozoniziu ropi za na roiti leana qa roiti laoni pana tadigamu!

¹⁴ Koviria za qa korapa vanaqiti ko mana lao ovikigamu na vinaue totozo. Ba koviria ba ara za manake vatapatianagamu tugu, ura ara nake poata tadigamu za qa nyaqoa goto gamu tugu za qa nyaqogamu ara. Ura nake tutina za ria na koburu za mari na vatana vadi ria na tinadi na

tamadi, goto ria tu na tinadi na tamadi za mari na vatana vadi ria na dia koburu.

¹⁵ Ara qa malumu vitivitigini za mana putiputi taledigamu pana qua izizongo beto qa malumu vadigamu tugu vei na qua toa za gamu, ko vei beto mi tatoka za na toa tadigamu. Ko vei mana roquroqu vitivitigi veidigamu zara ara, nari za vavagua gu za gamu ba mu roquroquziu tugu ara!

¹⁶ Gamu muna vaegoa za ara qake vatapatiana vitivitigigamu za gamu. Ba ria kaki za qari paranga za ara za qa zona nyonyorava ko qa vagonagamu pana sekeseke gu qari gua.

¹⁷ Pana zona za qa veidigamu ara? Ria na tinoni pogozi nongoro qa garunu laodi ba qarike zona nyonyoravagamu za gamu.

¹⁸ Ara qa tepa vitivitigia i Taetusi ko za lao ovikigamu, beto qa garunu vatuti laoni aza za maka tavitimami gamu gilagilaimiu gamu. Ae vei i Taetusi za zona nyonyoravagamu za gamu? I Taetusi ba zake zona nyonyoravagamu, ura aza beto ara za maka gu na mami roverove beto maka gu na mami uana.

¹⁹ Ae vei gamu kole rovea gamu doru totozo za gami gami kole naqenaqedigami makamami pa moemiu gamu? Dai! Pa moena tu na Tamaza za gami gami korapa paranga vei na tinoni za tutia na Karisito gami, ko doru zakazava gami roitidi za gami roitidi ko na ovulumiu gamu, ka viza qua baere leana.

²⁰ Qa matagutuni ara za keta ma lame kamugamu nari za ma batigamu mu korapa suvere vei nake aza vei qa nyoroguani, beto ko gamu ba mu batiziu ma goto nake aza vei gamu ny-

oroguaniziu ba vei ara. Qa matagutuni za keta ma batiria na varipera paranga, na nyoroguani nana zakazava na goto tinoni, na varikorakora, na mu-muino, na poja vikevikere tinoni, na kovakovasa, na vavatarazae mule beto na varipiarai lao lame.

²¹ Ara qa matagutu za totonai mana maka lame sogu za na qua Tamaza keta mi vakeaziu pa moemiu gamu. Ko ara mana takulangadi ria zokudi qari sela pa totozo qari jola rari ba qari ogoro gabala loiria ria na dia toa pajina, na toa lulasana beto na varikoi ave lao lame.

13

Na Vinabalau Betobetona

¹ Ani za mina vinaue totozo mana lame ovikigamu ara za gamu. Na vavakatona vei gamu jutua maka tinoni pana sela za mina boka tavazozoto vei kori babi kue tinoni za bari batia zozoto beto qari vavakatoni aza.

² Qa tori vadi tu na paranga vinabalau ria qari sela pa totozo qari jola rari beto ria kaki mule ko mari na nogoto roitidi na sela. Qa tori paranga vabalauria tu totonai qa lame ovikiria na vinaori totozo, ko koviria za tonai tu qake korapa suvere tavitiria ma paranga vabalauria, ko tonai mana lame oviki sogaria za manake aru qeraqeradi.

³ Gamu nyorogua dogoro vazozotoa gamu koe na Karisito za paranga pana taqu ko pala muna batiamiu totonai. Na Karisito za zake munyala tonai za talegamu gamu, ba za neqi pa varikora-paimiu gamu.

⁴ Ura pana munyala za tavauke aza, ba koviria za toa pana neqi tana Tamaza. Gami gami munyala pana mami kole somana tavitia aza, ba pana mami baere lao tadigamu gami mami kole tavitia aza pana neqi tana Tamaza.

⁵ Makamiu tu za mu viloto muledigamu beto mu nanaza muledigamu ko mu dogoro pikatia za gamu korapa aru tamana vamauru pana miu rangerange ba dai. Gamuke gilagilai tu gamu za i Jisu Karisito za kole pana tadigamu? Ba vei mina kepore pana tadigamu na Karisito nari za gamu ogoro lenoni zozoto gamu za na podeke za uleni na miu rangerange!

⁶ Ara qa rovea za gamu muna bati votunimiu za gami gamike lotuni na podeke.

⁷ Ba gami gami varavara lao tana Tamaza ko gamu munake roitini maka sela. Gami varavara vei ari nake vei ko gami mami tadogoro vei gami tori lenoni tu na podeke aza za, goto gami varavara ko vei mari na dogoro veidigami tu gami lotu pana podeke ria na tinoni gami nari ba gamu mu roitini aza za tuvizi.

⁸ Ura gami mamike boka roitini kaki zakazava ko mami taleni na zozoto, ba mami roitini gu za aza mina vareregia na zozoto.

⁹ Ura gami gami qera za totonai gami munyala beto gamu gamu neqi. Aza gami varavarani gami za vei ko gamu muna tatuvaka valeana za gamu.

¹⁰ Totonai tu qa suvere vazou pana tadigamu qa kutia ara ani, ko totonai mana lame gozorogamu za manake sasurugamu tonai mana varoitia na neqi aza za vaniziu na Bangara ko na variovuluna, nake varipiarana.

Na Paranga Vinabetobetona

¹¹ Ego na vinabetobetona, ka viza tavitiqu, na bule tadigamu. Mu tuvakia na miu uana, mu nongoro vakoititiria na qua paranga varivanegi, mu makarai suvere, mu suvere pana bule ko na Tamaza variroqu beto na Tamaza bule mina suvere tavitigamu.

¹² Mu variqeraqera lao lame pana zona varigozoro tana tinoni za tutia na Karisito.

¹³ Ria doru tinoni tana Tamaza qari garunu laoni na dia roquroqu pana tadigamu.

¹⁴ Na variroqu varialona tana Bangara i Jisu Karisito, na variroqu tana Tamaza beto na varivaburo tana Ongu Tabuna mi kole somana tadigamu doru.

Kubokota Adapt New Testament **Ghanongga: Kubokota Adapt New Testament (Bible)**

copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Ghanongga)

Contributor: Islands Bible Ministries

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 2 May 2025

b15930fb-006d-5d59-8c92-849586c93e2c